

خب اسلام بر پایه‌ی عقل و ایمان است. کل برنامه‌های اسلامی را با عقل و ایمان باید سنجید و فهمید و عمل کرد. اینها نه عقل داشتند، نه ایمان. پیغمبر وارد این جامعه شد؛ یعنی این بیانات الهی را، وحی الهی را، کلام خدا را برای یک چنین مردمی تلاوت کرد و توانست در طول مدت سیزده سال — که سیزده سال زمانی ا طولانی نیست — از بین همین مردم، عمار درست کند، ابوذر درست کند، مقداد درست کند؛ از بین همین مردم!

۱۴۰۴/۱۰/۲۷

▼ حرف روز

ایران در قلب نظم جدید

مسعود پزشکیان، رئیس جمهور کشورمان برای شرکت در بیست‌وپنجمین اجلاس سران سازمان همکاری شانگهای در بیشکک، عازم قزاقستان شد. باید به این نکته توجه داشت که این نشست یک نشست دیپلماتیک میان چند کشور آسیایی نیست؛ این اجلاس را باید در چارچوب تحولات بزرگ‌تری دید که طی سال‌های اخیر در نظام بین‌الملل شکل گرفته است. حضور همزمان ایران، چین، روسیه، هند و پاکستان در این نشست، آن هم در شرایطی که آمریکا با تحریم، فشار اقتصادی و سیاست‌های یک‌جانبه‌گرایانه تلاش می‌کند دامنه نفوذ خود را حفظ کند، نشانه‌ای از تغییر تدریجی موازنه قدرت در جهان است. برای ایران، اهمیت این تحول از آن جهت بیشتر است که کشورمان می‌تواند در معماری جدید قدرت، از یک بازیگر صرفاً منطقه‌ای به یکی از حلقه‌های مهم ارتباطی میان شرق و غرب تبدیل شود. واقعیت این است که سیاست فشار حداکثری آمریکا اگرچه هزینه‌هایی برای اقتصاد ایران ایجاد کرده، اما نتوانسته تهران را از محیط پیرامونی و مناسبات قدرت‌های بزرگ آسیایی جدا کند. ایران طی سال‌های اخیر به سمت تقویت روابط با چین، روسیه و کشورهای آسیایی مرکزی حرکت کرده و عضویت در سازمان همکاری شانگهای نیز بخشی از همین راهبرد است. اکنون حضور رئیس‌جمهور کشورمان در کنار رهبران چین و روسیه، فرصتی است تا تهران منافع خود را در بستری چندجانبه پیگیری کند و نشان دهد که سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران محدود به رابطه با غرب نیست. اهمیت شانگهای برای ایران بیش از هر چیز در ظرفیت اقتصادی و ژئوپلیتیکی آن نهفته است. اعضای این سازمان بخش بزرگی از جمعیت و اقتصاد جهان را در اختیار دارند و بسیاری از مسیرهای مهم انرژی، تجارت و ترانزیت از قلمرو آنها عبور می‌کند. ایران نیز به دلیل قرار گرفتن میان خلیج فارس، آسیای مرکزی، قفقاز و مسیرهای منتهی به اروپا، موقعیتی دارد که می‌تواند آن را به یکی از مهم‌ترین حلقه‌های اتصال این مجموعه تبدیل کند. توسعه کریدورهای ترانزیتی و گسترش همکاری‌های ریلی، بندری و انرژی می‌تواند این مزیت جغرافیایی را به قدرت اقتصادی تبدیل کند. از این منظر، اجلاس بیشکک می‌تواند برای تهران یک سکوی دیپلماتیک و اقتصادی باشد. ایران باید از حضور در شانگهای برای افزایش تجارت با اعضا، توسعه همکاری‌های پولی، جذب سرمایه‌گذاری، فعال کردن مسیرهای ترانزیتی و کاهش وابستگی تجارت خارجی به سازوکارهای تحت کنترل غرب استفاده کند. همچنین گفت‌وگوهای دوجانبه پزشکیان با شی جین‌پینگ و ولادیمیر پوتین می‌تواند زمینه پیگیری عملی‌تر توافقات اقتصادی و امنیتی میان ایران و این دو قدرت را فراهم کند. در نهایت، اهمیت شانگهای برای ایران را باید در یک واقعیت بزرگ‌تر جستجو کرد: جهان دیگر مانند گذشته تحت تأثیر یک مرکز قدرت واحد حرکت نمی‌کند. هرچه همکاری میان قدرت‌های آسیایی گسترده‌تر شود، امکان ملأور کشورهای مستقلی مانند ایران نیز افزایش خواهد یافت. تهران البته برای بهره‌برداری از این فرصت نیازمند دیپلماسی فعال و اقتصاد رقابت‌پذیر است؛ اما اگر این ظرفیت به‌درستی مدیریت شود، ایران می‌تواند از موقعیت جغرافیایی، منابع انرژی و جایگاه منطقه‌ای خود برای تبدیل شدن به یکی از بازیگران مؤثر در نظم چندقطبی در حال شکل‌گیری استفاده کند.

[حسن نعیم آبادی]

▼ گزارش

کرانه باختری در آستانه انفجار

کرانه باختری در روزهای اخیر شاهد افزایش همزمان حملات شهرکنشینان صهیونیست، عملیات نظامی ارتش رژیم صهیونی و محدودیت‌های گسترده علیه فلسطینیان بوده است؛ روندی که حتی مقام‌های امنیتی رژیم صهیونی نیز درباره پیامدهای آن هشدار داده و از احتمال «خارج شدن اوضاع از کنترل» سخن گفته‌اند. بر اساس گزارش‌های منتشرشده، حملات شهرکنشینان در دست‌کم هفت منطقه، ده‌ها زخمی بر جای گذاشته است. در روستای قصره در جنوب نابلس، شهرکنشینان به یک خانه فلسطینی حمله کرده و با پرتاب سنگ و استفاده از گاز اشک‌آور شماری از ساکنان را زخمی کردند. سه خانواده فلسطینی نیز برای بیست‌ویکمین روز متوالی در محاصره قرار دارند و حتی یک آمبولانس هلال احمر هنگام تلاش برای رسیدن به یکی از خانه‌ها هدف حمله قرار گرفته است. در جالود نیز شهرکنشینان به یک خانواده فلسطینی و دو خبرنگار خارجی حمله کردند. در مناطق دیگری از جمله عرابه، رابه‌المُعیر و برقا نیز حملات مشابه گزارش شده است. در الْمُعیر، شهرکنشینان با حمایت نیروهای ارتش رژیم به بخش‌هایی از روستا حمله کردند و همزمان ارتش با بستن ورودی اصلی، رفت‌وآمد ساکنان را محدود کرده است. وزارت خارجه فلسطین اعلام کرده ساکنان این روستا حدود ۲۰ روز است در محاصره قرار دارند و تنها نزدیک به دو ساعت در روز امکان رفت‌وآمد دارند. همزمان، رسانه‌های صهیونیست درباره تبعات امنیتی این وضعیت هشدار داده‌اند. شبکه ۱۵ تلویزیون رژیم، کرانه باختری را در «آستانه انفجار» توصیف کرده و از نگرانی ارتش درباره از دست رفتن کنترل اوضاع خبر داده است. شبکه ۱۳ نیز از ثبت ده‌ها مورد درگیری مرتبط با شهرکنشینان و نگرانی نهادهای امنیتی از گسترش خشونت‌ها خبر داده است. در کنار خشونت‌های میدانی، روند شهرک‌سازی نیز ادامه دارد. انتقال خانواده‌های شهرکنشین به شهرک جدید «کرمیه یهودا» در غرب الخلیل، نگرانی‌ها درباره ایجاد پیوستگی جغرافیایی میان شهرک‌های صهیونیستی و دشوارتر شدن ارتباط مناطق فلسطینی را افزایش داده است. همچنین فشار بر آن‌ها ادامه دارد و نیروهای صهیونیست به مؤسسه آموزشی قلندیا یورش برده‌اند؛ مرکزی که از سال ۱۹۵۲ فعالیت می‌کند و بیش از ۴۰ هزار فلسطینی از آن فارغ‌التحصیل شده‌اند. مجموع این تحولات نشان می‌دهد بحران کرانه باختری وارد مرحله‌ای فراتر از حملات پراکنده شده است؛ مرحله‌ای که در آن خشونت شهرکنشینان، عملیات ارتش رژیم، محاصره مناطق فلسطینی، شهرک‌سازی و فشار بر نهادهای امدادی همزمان پیش می‌روند و همین مسئله نگرانی‌ها درباره شکل‌گیری موج تازه‌ای از درگیری در این منطقه را افزایش داده است.

[بهرام بختیاری]

▼ خبر ویژه

خیز دموکرات‌ها برای اکثریت سنا

نشریه پولیتیکو در گزارشی تحلیلی با اشاره به نزدیک شدن انتخابات میان‌دوره‌ای سال ۲۰۲۶، هشدار داده است که حزب جمهوری‌خواه با بحران عمیقی در ایالات کلیدی غرب میانه آمریکا مواجه شده که می‌تواند کنترل مجلس سنا را به دموکرات‌ها واگذار کند. به نوشته این گزارش، ترکیب نرخ بالای تورم، افزایش قیمت سوخت و کود شیمیایی، واردات گوشت و پیامدهای اقتصادی جنگ با ایران، محبوبیت دونالد ترامپ را در ایالت‌های کشاورزی به‌شدت کاهش داده است. کوین کریمر، سناتور جمهوری‌خواه ایالت داکوتای شمالی، در گفت‌وگو با پولیتیکو وضعیت ترامپ را «بحرانی» خواند و تصریح کرد که «او در مناطق کشاورزی با مشکلات جدی روبه‌روست». دموکرات‌ها امیدوارند با پیروزی در ایالت‌های اوهایو و آیوا و حفظ کرسی‌های خود در میشیگان، ۴ کرسی لازم برای به دست گرفتن کنترل مجلس سنا را کسب کنند. جاش تورک، نماینده دموکرات ایالت آیوا، وضعیت کنونی بخش کشاورزی را یک «بحران دوم کشاورزی» یا «فارماگدون» نامید که می‌تواند رأی‌دهندگان سنتی ترامپ را به سمت دموکرات‌ها سوق دهد. گزارش پولیتیکو همچنین از نارضایتی شدید رهبران جمهوری‌خواه از عملکرد کاخ سفید پرده برداشته و به گفته استراتژیست‌های حزب، ترامپ به جای تمرکز بر کاهش هزینه‌های زندگی، توجه خود را بر مسائل حاشیه‌ای و انتقام‌جویی‌های سیاسی معطوف کرده است. تحلیل‌گران سیاسی وضعیت فعلی را با انتخابات سال ۲۰۰۶ مقایسه می‌کنند؛ دوره‌ای که خشم عمومی از جنگ در غرب آسیا و گران شدن بنزین باعث شکست سنگین جمهوری‌خواهان و تحویل کنترل هر دو مجلس کنگره به دموکرات‌ها شد.

حملات موشکی شدید به پایگاه‌های آمریکا در اردن

منابع عربی از شنیده شدن صدای انفجارهای شدید در جنوب و شرق اردن در پی حملات موشکی ایران به پایگاه‌های آمریکا در منطقه عقبه و پایگاه موفق السلطی خبر دادند. این حملات در پاسخ به تجاوز ارتش تروریستی آمریکا به جزیره لارک و وعده سپاه برای انتقام‌گیری انجام شده است. یک مقام آمریکایی به شبکه فاکس نیوز گفت که پایگاه آمریکا در اردن هدف حملات موشکی شدید ایران قرار گرفته است. با گذشت هفته‌ها از توقف آخرین دور درگیری‌ها، همچنان اخبار و افشاجاری‌های تازه‌ای از حجم و گستره آسیب به پایگاه‌های آمریکا در نتیجه حملات موشکی و پهپادی ایران منتشر می‌شود که نشان‌دهنده ناتوانی سامانه‌های پدافندی آمریکا در مهار کامل حملات ایران است. روز گذشته نیز وبسایت تخصصی «میلیتاری تایمز» در گزارشی به تخریب بخش بزرگی از پایگاه پنجم دریایی آمریکا در بحرین پرداخت و آن را «غیرقابل تصور» توصیف کرد و نوشت که مقامات آمریکایی به دلیل حجم نابودی تأسیسات پایگاه تصمیم گرفته بودند تا این موضوع را مخبره نکنند. این حملات، بخشی از راهبرد بازدارندگی ایران در برابر تجاوزات آمریکا و متحدانش است و نشان می‌دهد که واشنگتن با وجود ادعاهایش، نتوانسته است امنیت پایگاه‌های خود را در منطقه تأمین کند.

جهان شاهد شکست آمریکا در جنگ ایران است

سوزان رایس، سفیر پیشین آمریکا در سازمان ملل و مشاور پیشین امنیت ملی این کشور، با اشاره به ناکامی آمریکا و رژیم صهیونی در جنگ علیه ایران، هشدار داد که ناتوانی در تحقق اهداف اعلام‌شده، به «تضعیف بازدارندگی آمریکا و زیر سؤال رفتن اعتبار قدرت نظامی این کشور در جهان» منجر شده است. رایس با انتقاد از لفاظی‌ها، میهم‌های اینترنتی و اظهارات جنجالی دونالد ترامپ، گفت که این موارد «بچه‌گانه، زننده و اغلب مضحک هستند و متأسفانه باعث می‌شوند او مایه تمسخر به نظر برسد» و این مسئله «بسیار زیان‌بار است چراکه او فرمانده کل قوای ماست». مشاور امنیت ملی پیشین آمریکا با اشاره به تهدیدات مکرر ترامپ علیه ایران که بعداً از آنها عقب‌نشینی می‌شود، تصریح کرد که «لاف‌زنی‌ها، تهدیدها و دروغ‌ها، همگی به تضعیف برداشت و تصور از قدرت آمریکا در جهان و همچنین تضعیف خود قدرت آمریکا کمک می‌کنند». رایس تأکید کرد که جهان در حال نگاه کردن به این وضعیت است و می‌بیند که «آمریکا و اسرائیل تمام توان نظامی خود را علیه ایران به کار گرفته‌اند اما شکست خورده‌اند». او هشدار داد که این وضعیت می‌تواند پیامدهای مهمی برای جایگاه آمریکا در برابر رقبای جهانی داشته باشد و گفت که «اگر در چین یا روسیه باشید، ممکن است این وضعیت را ببینید و احساس کنید که خودتان قوی‌تر و جسورتر شده‌اید و درباره اراده و توانایی ما برای استفاده از زور در مواقع ضروری دچار تردید شوید». رایس در پایان با اشاره به اینکه پیامدهای این وضعیت برای آمریکا «طولانی‌مدت» خواهد بود، گفت که «برای مدتی نسبتاً طولانی با تبعات این مسئله زندگی خواهیم کرد».

افزایش ترانزیت ریلی با آسیای مرکزی

فرزانه صادق، وزیر راه و شهرسازی با اشاره به عملکرد این وزارتخانه در جریان جنگ اخیر، از هدف قرار گرفتن حدود ۹۸ نقطه از زیرساخت‌های حمل‌ونقل کشور خبر داد و گفت که برخی تونل‌ها، پل‌ها و جاده‌های آسیب‌دیده در فاصله ۱۲ ساعت تا حداکثر دو روز ترمیم شدند. صادق با تأکید بر اینکه «این جنگ، جنگ زیرساخت‌ها بود»، افزود که ۱۱ پل ریلی در مسیر شرق به غرب و کریدورهای بین‌المللی هدف حملات قرار گرفتند، اما با اقدام سریع تیم‌های فنی و اجرایی، خدمات حمل‌ونقل بدون وقفه ادامه یافت. وی استمرار خدمات حمل‌ونقل و تسریع در ترخیص کالا از بندر جنوبی را یکی از مهم‌ترین شاخص‌های عملکرد وزارت راه در دوران جنگ دانست و گفت که با همکاری وزارت جهاد کشاورزی، گمرک و بانک مرکزی، کالاهای اساسی بدون وقفه در اختیار مردم قرار گرفت. وزیر راه با اشاره به نقش رانندگان کامیون در دوران جنگ، گفت که در شرایطی که پهپاد و موشک و بمب وجود داشت، رانندگان با غیرت مثال‌زدنی، شمار کامیون‌های خروجی از بندر چلپهار را از ۲۵ کامیون در روز به بیش از هزار کامیون در روز رساندند. وی همچنین با اشاره به افزایش حجم صادرات و واردات ریلی و جاده‌ای با کشورهای همسایه، از فعال‌شدن مجدد قطار اکو و قطار تهران-وان پس از پنج سال وقفه خبر داد و گفت که تعداد قطارهای مسیر چین از هفته‌ای یک قطار به حدود ۷۰ قطار در ماه رسیده است. صادق در بخش دیگری از سخنان خود با اشاره به برنامه‌های مسکن حمایتی، از تحویل ۱۳۰ هزار واحد از ۸۵۰ هزار واحد مسکن حمایتی خبر داد و تأکید کرد که ۳۵۰ هزار واحد مربوط به دهک‌های یک تا پنج در اولویت تکمیل قرار دارد.

◀ روابط عمومی سپاه در اطلاعیه شماره ۲ خود اعلام کرد: «رزمندگان نیروی هوافضای سپاه در پاسخ به تجاوز هوایی دشمن آمریکایی-صهیونی به جزیره لارک، در عملیات تنبیه متجاوز، زیرساخت‌های فنی و تعمیراتی و محل استقرار جنگنده‌های دشمن در پایگاه‌های هوایی ملک حسین و الازرق اردن را با موشک‌های بالستیک در هم کوبیدند و خسارات سنگینی وارد کردند.» سپاه هشدار داد: «تجاوز و جنایت، استیصال دشمن در تضعیف کنترل جمهوری اسلامی بر تنگه هرمز را چاره نخواهد کرد و هر شلیک با پاسخ‌های کوبنده‌تری جواب داده خواهد شد.» این عملیات ترکیبی موشکی و پهپادی با رمز «یا محمد ابن عبدالله(ص)» انجام شده است.

◀ سازمان تروریستی سنتکام با انتشار بیانیه‌ای، عملیات تروریستی اخیر خود در تنگه هرمز را با ادعای «رفع تهدید قریب‌الوقوع» توجیه کرد و مدعی شد نیروهای ایرانی در حال «کاشت مین» بودند. این مرکز تروریستی آمریکایی ادعا کرد: «ارتش آمریکا با هدف حفاظت از ملوانان غیرنظامی و تداوم حرکت کشتی‌های تجاری، با این تهدید مقابله کرده است.»

◀ پایگاه مولو مانیتور با اتکا به داده‌های ناوبری هوایی گزارش داد حمله پهپادی آمریکا به جزیره لارک با پشتیبانی پایگاه‌های اردنی انجام شده است. این گزارش نشان می‌دهد اردن بار دیگر خاک خود را در اختیار تجاوزات آمریکا علیه ایران قرار داده است. حمله آمریکا به لارک منجر به شهادت و مجروحیت تعدادی از رزمندگان و هموطنان ایرانی شد.

◀ سیدجلال ساداتیان، کاردار پیشین ایران در انگلستان، گفت: «در آمریکا معتقدند تفاهم‌نامه‌ای که ترامپ امضا کرد ۹۰ درصد به نفع ایران بوده و حتی ۱۰ درصد هم به نفع آمریکا نبوده است.» وی افزود: «ایران اعلام کرده اگر در اثر محاصره دریایی نتوانیم نفت صادر کنیم، اجازه نمی‌دهیم هیچ‌کس دیگری هم این کار را انجام دهد و مسیرهای دیگری نیز می‌توانند مورد تعرض واقع شوند.» ساداتیان تصریح کرد: «ایران می‌داند تنگه هرمز گلوگاه است و کنترل آن را در اختیار دارد؛ بنابراین حاضر نیست به‌راحتی از این ابزار صرف‌نظر کند.» وی از فشار آمریکا و انگلیس بر عمان برای عدم توافق سریع با ایران خبر داد.

◀ طبق مفاد افشا شده قرارداد نفتی آمریکا و ونزوئلا، کاراکاس هر بشکه نفت ۶۵ دلاری را با ۷۰ درصد تخفیف و تنها ۱۹ دلار به واشنگتن می‌فروشد. این یعنی از هر بشکه، ۴۶ دلار تخفیف داده می‌شود. این قرارداد در حالی امضا شده که ترامپ آن را «عظیم‌ترین معامله تاریخ» خوانده است. کارشناسان این توافق را غارت منابع ملی ونزوئلا و واگذاری ثروت این کشور با قیمتی ناچیز به آمریکا ارزیابی می‌کنند.